

Men paa een Gang vendte hun sig om imod Sønnen og sagde i forandret Tone:

»Er du nu ogsaa sikker paa, at du er ene om'et, Hans?«

»Det er jeg vel nok,« svarede han og blev lidt rød.

»Ja, Gud veed, hvad du er,« mumlede hun ligesom ved sig selv og tilføjede lidt efter: »Jeg tænker, de har dig til Nar oven i Købet. Marianes Tøse er ikke van at være saa nøjsomme. Jeg husker da nok, hvordan det gik med hende Krølle-Bine forgangen Aar. Da var der da ikke ringere end fire, som maatte være sammen om at betale til Barnet.«

»Ja men Trine er jo ikke Bine, Mo'er!« indskød nu Hans med et svagt Forsøg paa at formilde hende. »Fordi den ene er et Skidt, kan den anden jo da være meget skikkelig.«

»Ja, du snakker, du ! . . . Du kunde ha'e været fra hende, du Tosseknaegt, saa var vi ikke kommen i den Fortræd . . . Men Trine har vel nok vidst, hvem hun kunde spille Abekat med.«

Hun tillagde de sidste Ord i en Tone, der vakte Sønnens Opmærksomhed.

»Da er der vist ingen, der skal sige hende noget paa,« sagde han og rynkede Brynene.

»Aa, det er vist ikke værd at være for højtalende.«

»Hvad mener du med det?«

»Aa — jeg tænker . . . ham, den store Povl,
der rejste forgangen Aar . . . han kunde vel
nok fortælle et og andet, om han ellers havde
været her.«

»Povl Fynbo?«

»Ja, saadan hed han nok.«

»Det er en god Løgn, den!« sagde Hans og
lo med en kort, haard Latter.

»Aa — Gud veed.«

»Hvor har du det fra, med Forlov?«

»Det var da ikke svært at se, at der var de
to noget imellem, — saa det var kanske bedst,
om man forhørte sig lidt først. Man har da ikke
nødig at blive hængende for en Skøjes Skyld,
Kan hun ha'e haft een, kan hun vel ogsaa ha'e
haft flere. For den, som begynder paa de Dele,
ligesom hun har sluppet Kirkegulvet — og stort
videre kan hun da ikke ha'e været den Gang
— hun bli'er vel ikke let forbedret med Aarene,
mener jeg.«

Hans sad en Stund og saae mod Gulvet. Plud-
selig rejste han sig, greb sin Hue, sagde Godnat
og gik.

Det var imidlertid bleven mørkt. Et tungt
Regnmulm havde sækket sig over Byen, hvor
der hist og her saaes Lys fra Husmandshyt-
terne. I Gaardene var man allerede gaaet til

Ro. En Flok Ænder laa og sov midt ude i Gadekæret, og foran en lukket Port sad en Kat og mjavede.

Hans traf Trine omme bag det Gærde, hvor de plejede at sætte hinanden Stævne om Aftenen.

Hun havde allerede ventet paa ham en Stund; og da hun nu hørte hans Trin, gik hun ham lidt forlegen imøde, fordi hun nok tænkte, at han havde faaet Nys om, hvordan Sagerne stod.

De fulgtes stiltiende et Stykke ud ad Markvejen, hvor den stjerneløse Himmel og de nyplojede Agre gjorde alting sort omkring dem.

Da Hans mærkede, at Trine vilde have fat i hans Haand, stak han begge Hænderne i Lommen; og da de var kommen et Stykke fra Byen, vendte han sig brat om imod hende og spurgte uden Omsvøb, hvad det var, der havde været imellem hende og den store Povl.

Først blev Trine bleg. Hun havde aldrig omtalt dette Forhold for nogen af Frygt for, at det skulde komme ud blandt Folk, og fordi hun ikke selv sköttede om at erindre det. Nu gav hun sig rolig til at fortælle ham, hvad der i sin Tid var passeret, idet hun nøjagtig beskrev alt, saaledes som det var gaaet for sig, uden at lægge Dølgsmaal paa nogen Enkelthed, som endnu var bevaret i hendes Hukommelse.

Da hun havde endt sin Beretning, saae Hans

ud til Siden og udstødte en langtrukken Fløj-tetone.

»Naa, saadan!« sagde han og smilte ind-vendig. »Ja, den Sludder kender vi jo nok.«

»Du tror da ikke, jeg lyver?« spurgte hun og saae forskrækket op paa ham.

Men uden at svare vendte Hans omkring og gik med et muntert »Tak for Laanet« tilbage til Byen.

Der forløb nu flere Dage, i hvilke hun for-gæves ventede ham. Da ogsaa Søndagen gik, uden at han lod sig se, slog hun om Aftenen, da det var blevet mørkt, et Tørklæde om Ho-vedet og satte sig paa et Dige ved Vejen, der førte op til Sognefogdens Gaard, for at vente paa ham.

Først henimod Midnat hørte hun hans Træ-skotrin nærme sig paa den nattefrosne Vej.

»Hvad er det?« udbrød han halvt forskræk-
ket, da hun rejste sig i Mørket. »Er det dig?
... Hvad Fanden bestiller du her?«

Hun traadte hen til ham og vilde tage om
hans Haand.

»Hvorfor har du ikke været hos mig saa
længe, Hans?« spurgte hun, idet hun saae bøn-
faldende op paa ham. »Jeg har ventet dig hver
Aften hele Ugen . . . Har du været syg, min
egen Ven?«

I Stedet for Svar skubbede Hans hende fra sig og vilde fortsætte sin Gang.

Men da stillede hun sig resolut i Vejen for ham og udbrød med vild Heftighed:

»Hvad er der i Stykker med dig? I snart en Uge har jeg ikke set dig, skønt du veed, hvordan det er fat med mig . . . Du har slet ikke været syg; kom ikke og fortæl mig det — for jeg veed, du var til Bibellæsningen hos Provsten i Onsdags — og igaar gik du ind til Søren Nilens uden at se til Vinduerne en Gang. Hvad skal det sige? Har du glemt, at jeg er din Kæreste, og hvad du har lovet mig?«

»Hør nu!« tog Hans sindig tilorde. »Du kan spare dig al videre Ulejlighed — for mig stikker du sgu ikke Blaar i Øjnene længer! Jeg kender nu dit Kærestesjov, min Pige — baade med ham Povl og de andre . . . Ja, det nytter dig slet ikke, at du sætter det Fjæs op, for den er opdaget! . . . Og jeg vil nu bare be' dig, at du for Fremtiden holder dig lidt til en Side, hvad mig angaar. For kommer du een Gang til paa den her Maner, kunde det kanske hænde sig, at der vankede een paa Tuden oven i Købet.«

Med disse Ord gik han op mod Gaarden og ind ad den tjærede Port, som han slog i efter sig; hvorpaa han stængte indvendig fra med Skyderen.

Trine stod som lynslaaet. Hvad var det, han sagde? Hvad var det, han beskyldte hende for?

Hun gik hen til Porten; og da hun hørte ham rumstere i Karlekammeret lige indenfor, gav hun sig til at banke med Knoen og kalde paa ham med hviskende, indsmigrende Stemme:

»Hans! . . . min egen Ven! . . . Hører du mig ikke? . . . Jeg vil snakke med dig . . . Hans! . . . Jeg er slet ikke vred . . . Jeg vil bare . . . Hans! Hører du? . . .«

En Dør blev i det samme smækket i derinde, og alt blev stille.

Hun rettede sig i Vejret og knyttede Hænderne i Raseri. Et Øjeblik foer den Tanke hende igennem Hovedet at buldre løs paa Porten, vække Folkene i Gaarden og kræve dem alle til Vidne paa dette Forræderi. Men saa overvældede Sorgen og Skammen hende, og hun vendte sig om og gik hulkende bort med Hænderne for Ansigtet.

I flere Timer gik hun frem og tilbage paa et Stykke opkørt Markvej noget borte fra Byen. Hun var ude af sig selv af Fortvivlelse. Vinden tog fat i hendes Haar og førte løsrevne Lydstumper af hendes Graad ud over de tavse Enge og den maanebelyste Fjord, der — ligesomsovndrukken — væltede sig derude under en forreven Skyhimmel.

Hun havde puttet en Snip af sit Hovedtørklæde ind mellem Tænderne for at standse Graaden og tvinge sig til Rolighed. Men hun kunde ikke styre sine oprørte Følelser. Hun havde vel aldrig ventet, at Hans straks skulde gifte sig med hende. Hun vidste godt, at dertil var de endnu begge for unge. Men hvad hun sikkert havde haabet, var, at han rigtig vilde forlove sig med hende, og at da ogsaa hans Moder skulde vise sig venlig imod hende og — naar Tiden kom — tage sig af hende og hendes Barn.

Mangen Gang havde hun i Tankerne set sig selv gaa inde i Ellens pæne, hyggelige Stue, eller ligge med den Lille i Armen i en af de store Omhængssenge bag det blommede Kattun, strækkende Lemmerne i de bløde, varme Dun, mens Hans sad paa Sengekanten og holdt om hendes Haand, . . . og hendes Hjælte havde banket af Lykke.

Og nu vilde han lade hende skøtte sig selv, lade hende lide og pines hjemme i Moderens skidne Hule mellem Søstrenes Skarnsunger!... Og ikke nok dermed! Han vilde rent slaa Haanden af hende, forlade hende midt i hendes Elendighed, maaske endog forsøge paa at rende fra det hele ved at beskylde hende for at have haft flere Kærester! Men det skulde i alt Fald blive Løgn. Betale, det skulde han! Om hun

saa tyve Gange skulde slæbe ham i Retten derfor og fortælle Dommeren alt — han skulde ikke faa Lov at slippe!

Hun fandt tilsidst en Slags Trøst, en øjeblikkelig Tilfredsstillelse for sin Hævntørst i Tanken om de Kroner, hun herefter aarlig vilde kunne afkræve ham. Endnu længe efter, at hun var kommen hjem, og mens hun hvileløs kastede sig paa sit Leje, slap hun ikke et Øjeblik denne Tanke af sit Hoved. Betale, det skulde han! Og Hans skulde Barnet hedde, om det blev en Dreng, og Hansine, dersom det blev en Pige. Hele Verden skulde vide, hvem der var dets Fa'er!

— — Til Majdag Skiftetid flyttede Trine hjem til sin Moder for at opholde sig der, indtil hun blev forløst.

I hele denne Sommer saae hun ikke noget til Hans. Han var ganske vist tilsidst gaaet ind paa at lade sig udlægge som Barnefader og betale det sædvanlige, aarlige Bidrag til Barnets Underhold, men han vidste ved enhver Lejlighed at undgaa hende.

Der var enkelte i Byen, der skumlede lidt over dette Forhold; men i Almindelighed mente man dog, at efter hvad der nu var oplyst om Trine og hendes Fortid, kunde der ikke siges

noget til, om Hans, der dog var en Karl med Midler, holdt sig lidt tilbage.

Kun een Gang i Sommerens Løb stødte de paa hinanden ude i Byen.

Det var en Middagsstund i Høsten. Hans kom med sin Le paa Nakken oppe fra Sognefogdens, da han ved at dreje ned i et Gænge mellem Gaardene fik Øje paa Trine, der kom vraltende paa ømme Fødder og med opkiltrede Klæder — helt sammenbøjet af en tung Børing Brænde, som hun havde hentet ude i Skoven.

Da han indsaae, at han ikke kunde undgaa at møde hende, satte han i sin Betuttelse et lystigt Ansigt op, nikkede i Forbigaaende til hende og sagde:

»Go' Middag, Trine! . . . Den er ellers lummer idag!«

Men dette var dog Trine for meget. Skønt segnefärdig af Smerter og Udmattelse vendte hun sig omkring med sin Byrde og skreg efter ham:

»Din Svinehund!«

Han blev brændende rød og tænkte et Øjeblik paa at gaa tilbage og stikke hende een i Synet. Men han besindede sig og fortsatte fløjende sin Gang. —

Kort Tid efter blev han indkaldt til Efteraarsmanøvre og forlod Byen. Da han efter Mik-

kelsdag vendte tilbage, havde Trine født en Søn og var rejst til Hovedstaden, hvor hun havde faaet en Plads som Amme.

* *

En Dag i Eftersommeren, to Aar senere, vendte Trine tilbage fra København og var naturligvis igen frugtsommelig. Godtfolk i Byen og omkring i Sognet spyttede af Forargelse. Nu gik det snart over Skrævet med Marianes mange Tøse, der ikke kunde holde sig i Skinnet men blev ved at bebyrde Kommunekassen med deres skurvede Unger.

Dog, Tonen blev en anden, da det opklaredes, hvorledes det denne Gang forholdt sig.

Der løb i nogle Dage de vildeste Rygter omkring i Byen. Man fortalte, at det var ingen ringere end den hovedrige Grosserer, hos hvem Trine havde tjent, der var Fader til hendes Barn. I Virkeligheden var det dennes Søn, en ung Laban, som havde adskillige andre Skarnsstreger paa Samvittigheden og derfor nu af Faderen var bleven sendt over Atlanterhavet.

Trine var bleven hjemsendt med en Skadeserstatning paa fire tusinde Kroner tilligemed et Tilhold om ingensinde oftere at vise sig for Familjens Øjne, det være sig alene eller med

noget Barn. Købmanden havde selv set Sparekassebogen lydende paa Trines Navn, saa der kunde ikke være nogen Tvivl om Sagens Rigtighed.

Et særligt Røre vakte Begivenheden blandt Egnens unge Husmandssønner. Mariane og hendes Datter blev fra disses Side Genstand for allehaande ærefulde Tilnærmelser. Trine blev med eet den mest ombejlede Pige i hele Byen.

Selv gik hun under alt dette stiltfærdig, næsten lidt sky omkring og viste sig ikke ofte udenfor Moderens Stue. Mariane derimod forspilde ingen Lejlighed til at triumfere men rendte rundt blandt Byens Kællinger og snakkede sig fra Sans og Samling i drukkent Overmod. En Dag, da hun kom vraltende forbi Ellen Pers, der som sædvanlig stod opstillet foran sin Dør med sin lange Bindehose, slog hun sig med Haanden paa sin flade Bag under en hoverende Skogren.

For Ellen og hendes Søn havde de forløbne Aar nemlig ikke været gunstige. Med deres ærgerrige Planer var det endog gaaet grumme ilde. Skønt Hans var mødt i Kirken hver Søndag og til Bibellæsning hver Onsdag og i det hele paa enhver Vis havde søgt at bevare sin høje Stjerne hos Provsten, havde denne ganske

slaaet Haanden af ham paa Grund af hans Forhold til Trine. Ingen af de rige Gaardmandsdøtre saae derfor længer til den Side, hvor han var. Endnu for ganske nylig havde han endog faaet Afslag hos et Par jævne Husmandsfolk med bare to Kører, fordi han havde Trines Barn at betale til.

Der var da heller ingen Steder, hvor Trines pludselige Velstand havde gjort et saa dybt Indtryk som i Ellen Pers' pæne, lille Stue. Af en Slags Undseelse holdt Hans sig længe borte fra Købmandsboden, hvor Byens Karle om Aftenen samledes, og sad tavs hjemme hos Moderen, der i disse Dage heller ikke talte meget. Ingen af dem kunde slippe Tanken paa Trines Sparekassebog. Summen fire tusinde Kroner rullede paa sine runde, tunge Nuller ud og ind af deres Hoveder og gjorde dem tilsidst saa fortumlede, at de kom op og kives, saasnart de bare saae paa hinanden.

En Aften, da det var blevet næsten mørkt, og Gaardportene var lukkede, stillede Hans sig paa Lur bag Gavlen af en Staldlænge i Nærheden af Marianes Hus. Han vidste, at Trine paa denne Tid af Dagen plejede at hente Vand ved Gadebrønden; og han kom da heller ikke til at vente længe, før den øverste Lem af Døren paa den lille Lerhytte aabnedes, og Trine

viste sig med to gamle, bulede Blikspande i et Aag over Skulderen.

Hun var i Underskørt og havde paa Hovedet en lille rød Nathue, hvorfra det løste, ikke meget lange Haar hang hende ned ad Ryggen. Det svindende Aftenskær belyste hendes kraftige Skikkelse med de hvide Særkeærmer og de nøgne Fodder. Hun var allerede noget svær men dog ikke saa meget, at det misklædte. Hans fandt da ogsaa, at hun i alle Maader var en Pige efter hans Hjærte.

Da hun havde naaet Brønden og stod i Begreb med at hisse den ene Spand ned, hørte hun hans sagte Træskotrin bag sig; og da hun ved at vende sig fik Øje paa ham, foer Blodet hende til Kinderne.

»God Aften, Trine«, sagde han, idet han traadte hen til hende og med Piben i Munden lænede sig ud over Brøndkarmen.

Hun fik med nogen Famlen Jærnkæden halet til sig og Spanden gjort fast.

»Skal jeg ikke hjælpe dig?« spurgte han og nærmede sig tjenstvillig.

Men stadig uden at svare lod hun Spanden falde, saa Haandsvinget smækkede ham over Fingrene.

»Av!« sagde han sagtmodig og smilte.

Et Øjeblik stod han og saae paa hende med

et tvivlraadigt Glimt i sine lyseblaas Øjne. Saa lænede han sig atter fortroligt uover Brøndkarmen og sagde:

»Er du meget vred paa mig, Trine? . . . Jeg veed det nok, jeg bar mig ikke rigtig ad imod dig, og det har jeg mangen Gang saa inderlig fortrudt; du maa tro mig, naar jeg siger det. Men jeg var ikke rigtig i Ho'edet den Gang, — det var jeg ikke. Og saa var det jo det, at de snakked' mig saa meget for om dig . . . baade med ham Povl Fynbo og andre. Det var naturligvis bare Løgn og Opspind; — jeg troer ikke længer en Vind af'et, det gør jeg ikke, Trine; du maa tro mig, naar jeg siger det. For dersom vi kunde blive Go'evenner igen, Trine, saa skulde du se, at jeg skulde nok blive anderledes imod dig; det sværger jeg dig til.«

I Stedet for Svar lagde Trine, der under hans Tale havde faaet begge sine Spande fyldt, Aaget paa sine Skuldre. Og uden et Ord, omend med bankende Hjærte, forlod hun Brønden og gik hjem, aldeles som om han slet ikke havde været tilstede.

Fra denne Dag var det forbi med Hans' Hjærtefred. Et paany opblussende Begær efter det kraftige Pigebarn og en grisk Attraa efter hendes Penge blandede sig hos ham til en Lidenskab, der var nær ved at berøve ham

Forstanden. Han gjorde sig tilsidst til Latter for hele Byen ved overalt at luske angerfuld i Hælene paa hende. Han ydmygdede sig paa enhver Vis i det Haab, at hun endelig skulde bønhøre ham.

Saa en Dag fik man at vide, at Trine nu havde lovet sig hen. Den lykkelige var en halvgammel Enkemand fra Overdrevet, der var fjernt ude beslægtet med Mariane og undertiden havde hjulpet hende med en Skilling eller et Stykke Flæsk, naar det kneb haardest for hende. Han havde et Par halvvoksne Børn af sit første Ægteskab og sad lidt fortrykt paa et Boelsted med en Hest og et Par magre Kør. Det var en lavstammet, lidt hjulbenet Person, en af de gammeldags Slidere, der aldrig undte sig Hvile, næppe nok Foden, og som dog altid gik og smaasmilte velfornøjet med sig selv og hele Verden.

Ved Juletid stod Brylluppet, og Trine levede siden fredelig ude paa Ødemarken og fik i sit Ægteskab endnu fire Børn.

Regelmæssig hver Majdag mødte hendes Mand hos Ellen Pers for at opkræve Hans' Underholdningsbidrag til Trines ældste Søn. Den lille Mand var ved denne Lejlighed altid i sine Kisteklæder; og skønt Modtagelsen langt fra var festlig, satte han sig smilende til Borgeleje i

Ellens Stue og kunde aldrig blive færdig med at fortælle om, hvor dejligt Drengen trivedes, og hvilken Velsignelse det var med »disseher Skillinger«, der kom ham saa inderlig godt tilpas netop i den magre Foraarstid.

Men Hans ærgrede sig derover, saa han til sidst, efter at Moderen var død, i Stilhed solgte Huset og forlod Landet.

EN FISKERREDE

Der laa et lille fattigt Fiskerleje — otte, ti smaa sorte Træhytter — yderst ude ved det aabne Hav. Halvt nedgravet i Sandet og med Gavlene opad hinanden krøb den lave Husrække sammen som en Larve bag den høje, nøgne Klit, hvorover den vrede Brænding kastede sin Fraade.

Paa stille Sommerdage, naar Solen smeltede Tjæren ud af Bjælkevæggene og gennemglødede Sandet, saa det brændte under Fodsalen, kunde det lille Leje dog folde sig ud i sin Ensomhed og ligesom en Sommerfugl, der genembryder sin Puppe, kaste et kortvarigt, sydlandsk broget Liv uddover det triste Øde. Oppe paa Klitterne rejste sig Rækker af høje Stejler med flagrende Fiskegarn; Skarer af halvnøgne Børn larmede ude paa Forstranden, og hist og her saaes solbrunede Kvinder i røde Skørter, der sad paa Hug omkring et Baal i Sandet og kogte Beg.

Men under den første Jævndøgnsstorm, naar Himlen laa lavt nedover de øde Sandhøje, naar de store, hvide Maager trykkede sig sammen i den rullende Havstok, og Klitterne røg som en fygende Sne, — da krøb det lille Leje atter ind bag sin Klit; Lemme og Luger lukkedes, og Dørene stængtes; da vilde end ikke Røgen ud af Lyrerne i de sortbrændte Rygninger men trykkede sig lavt og ligesom angstfuld ned over Tagene. Og Døgn efter Døgn laa den lille Fiskerkoloni hen som i en lang Søvn, mens Sand og store Skumflager hvirvlede hen over den.

Men da kunde det i mørke Nætter hænde, at der gennem Larmen fra Havet, som dundrede mod Klitten, hørtes Lyden af en Dør, der besværligt pressedes op og straks igen huggedes i af Stormen. En Mand kravlede op ad Sandskraaningen, lagde sig paa Maven deroppe og gav sig til at lytte med Haanden bag Øret. Efter en Stunds Forløb kom en anden Mand og lagde sig hos. En søvnig Samtale — afbrudt af timelange Pavser — førtes imellem dem.

Men pludselig rejste de sig begge og løb hastig ned til Husene, bankede paa en Dør hist, en Luge her, og raabte overalt det samme, korste Ord.

Brede Mænd med skæggede Ansigter dukke-

de efterhaanden frem i Mørket. I tykke, stive Kofter bevægede de sig imellem hinanden uden at tale, puslede med Reb, Stiger og Baadshager, indtil de omsider samledes omkring en lille Hornlygte og i sluttet Skare drog østpaa, bag om Klitterne.

Hist og her bag en halvaaben Dør saaes Overkroppen af et næsten nøgent Fruentimmer med Haaret uredt ned over Skuldrene. Men da Mændene var forsvundne, lukkedes Dørene, . . . og atter hørtes intet uden Havets hule, uafladelige Dundren.

Men i Øst, oppe paa Klitrækken, blussede lidt efter en Flamme op imod den sorte Himmel, . . . en Begfakkels, hvorfra mørkerøde Gniester fløj ind over Landet.

En Time eller to gik.

Da lyder pludselig et mangestemmigt Skrig ude fra Havet. I det samme slukkes Faklen. Alt er Mørke.

Men ude over Brændingen er det, som om Stormen har rejst sig i sin vildeste Styrke. Der lyder som Vingeslag af en Kæmpefugl i Vaande. Liner sprænges; der trampes paa et Dæk, og Lyden af en stor Kommandostemme drukner i en forvirret Raaben af mange Mundes og en Kvindes høje, skærende Angstskrig.

Inde under Klitten, ud mod Havet, sidder de

smaa brede Mænd i Kres omkring Lygten, der kaster et rødt Skær hen over Sandet og op i de skæggede Ansigter. Rolig ventende sidder de med Hænderne omkring de optrukne Knæ eller med Hovedet i Haanden, som om de sov.

Ingen af dem taler. Af og til, naar Kvindens Jammerskrieg derude og den enstonige Hylen af Matroserne, som klamres og bides i Rigningen, lyder altfor hjærteskærende, ser de lidt sky paa hinanden og forsøger at smile; og en gammel Fyr, der sidder yderst i Rækken, vender sig stjaalent bort og mumler noget over en Rosenkrans, som han har listet frem af sin Kofte.

Da er det med eet, som om Havet sitrende løfter sig i Vælde. En Række dumpe Brag lyder ind over Land som Skud af fjerne Kanoner. Derpaa bliver alt stille. Ikke et Skrig.

Men efterhaanden fyldes det sydende Vand mellem Klitten og Brændingen af splintret Skibsgods, der males rundt mellem hinanden som i en kogende Kedel. Noget kastes helt op paa Forstranden, andet skylles tilbage med Bølgen eller knuses paa Stedet. En stor Mastestump med indfiltret Linegods slynges paa Land, og et kort Raab undslipper en Skibbruden, der har klamret sig til den.

Han er frelst.

Men øjeblikkelig er en Kniv i Siden paa ham, og han vælter bagover. Mændene omringes ham, og Lygten sættes op for hans Ansigt, idet dette synker tilbage mod Sandet med et sidste, mat forundret Blik.

»Det er Vin!« mumler Manden med Lygten efter at have betragtet den døendes mørke Haar og olivenfarvede Hud.

De andre nikker samstemmende.

En hjulbenet Mandsling bøjer sig ned og føler henover den fremmedes Klæder og besigtiger et Par Ringe, der glimter i hans Øre. Hvorpaa han for en Sikkerheds Skyld stikker ham endnu et dybt, dampende Saar i Siden, inden han forlader ham og vralter ned mod Havstokken.

Her er de andre allerede ifærd med ved Hjælp af Baadshager og Rebslynger at redde ind fra Brændingen. Mens Morgenens langsomt melder sig derude i den graakolde Taage over Havet, hales Vintønder og splintrede Planker island, efterhaanden som Bølgerne skyller dem op. Ligene trækkes ind og plyndres. Kister og Kasser med spraglede Silketøjer brækkes op og undersøges.

Imidlertid kommer Kvinderne ud fra Lejet med varmt Øl i store Trækander, der gaar rundt mellem Mændene. Rystende i Morgen-

kulden staar de i Klynge oppe paa Klitranden og stirrer med et grisk Glimt i Øjet nedover de opdyngede Herligheder.

Op ad Formiddagen, naar der ikke er mere at redde, og de nøgne Lig er bleven samvittighedsfuldt begravede under Klitten, trilles Tønderne under megen Lystighed ind i Hytterne; de store Trækander sættes paa Bordene, Mændene og de silkesmykkede Kvinder bænker sig omkring dem, — og Døgn efter Døgn tumler det lille Leje sig i en sanseløs Rus med Syn-gen og Larmen i de lange, mørke Nætter, mens Sand og hvide Skumflager hvirvler hen over det.

* * *

Men alt dette ligger nu langt, langt tilbage i Tiden. Den lille Fiskerbys Saga er nutildags halvvejs forglemt deroppe i det tavse Øde, hvor Hav og Sand, Aar efter Aar, har slettet ud og jævnet til og begravet alt.

Paa smukke Sommeraftener, naar Solen synker ned i blodrøde Skyer og gennemgløder Havet, kan det vel en og anden Gang hænde, at en samvittighedsfuld Familjefader, der er paa Lystrejse i den naturskønne Egn, betagen af Synet lader standse udfor et halvt udskyllet Vrag i Strandkanten og for sine lyttende

Børn opruller Billeder af hine Tiders blodige
Optrin og natlige Rædsler.

Men han forsømmer da heller aldrig at minde om, hvor langt Menneskeheden er naaet frem siden da; hvorledes Civilisationen ogsaa paa dette Omraade har gjort sit store, menneskekærlige Arbejde. Og idet han samvittighedsfuldt udvikler dette for dem, peger han med Stolt-hed paa Redningsbaadens grundmurede Hus, der kigger frem bag Klitterne, eller han viser ud mod Øst paa den smalle, flade Odde, der skyder sig ud i Havet, og hvor det høje Fyrtaarn knejser mod Himlen som Landets sidste, vældige Milepæl.

Ogsaa Klitterne trindt omkring er i Tidens Løb bleven draget ind under Civilisationen og omsigtsfuldt beplantet med lange, snorlige Rader af Klittag og Marehalm, der skal beskytte mod Sandflugten. Inde imellem dem ligger nu lyngbrune Hedeflader og fredelige Moser, der damper i de tavse Sommernætter.

Selve Lejet har i Aarhundredernes Løb bevaret sin ejendommelige Ormeform; men det er nu en stor Fiskerby med Kirke og Præst, med Købmænd og Gæstgivergaard og en Mængde smaa Huse, hvis teglhængte Tage skinner dobbelt røde mellem de hidgrønne Sandhøje.

Paa stille Sommerdage, naar Solen smelter

Tjæren af de enkelte gamle Træhytter, der endnu er tilbage, og gløder Sandet, saa det brænder under Fodsaalen, folder Byen sig ud i sin Ensomhed ligesom i de gamle Dage, — breder sig ud over Klitterne med sorte Stænger for Næt og tørrede Fisk, med larmende Skarer af barbenede Børn paa Forstranden og Klynger af stærke, solbrunede Kvinder i røde Skørter, der sidder paa Hug i Sandet ved en dampende Gryde og skræller Kartofler.

Langs Stranden sidder Malere i Nakken paa hinanden under store gule Paraplyer som Tuds'er under Paddehatte; Digtere sværmer om med langt Haar og Notebog, og overalt i Byen sees Flokke af fremmede, der ivrig besigtiger den mærkværdige By og dens interessante Turbefolkning.

— — Op ad Formiddagen blev Heden for Alvor trykkende. Der rørte sig ikke en Vind. Over Havet og Byen sænkede sig en Dis af tung Varme, der slog alt til Jorden.

Rundt om ved Husene laa Ænder, Svin og Børn og snorksov med Ansigtet mod det glohede Sand. Tunge og søvnige, med bare Ben og ophægtede Kjoleliv, gik Kvinderne ud og ind gennem Dørene og kastede vrantne Blikke hen imod en lille Dør i et lillebitte Hus, hvor

en ung Turist med Myggeslør om Hatten stod og gantedes med et Par lattermilde Fiskerpiger.

Disse glade Pigers Latter var snart den eneste Lyd, der hørtes over Byen.

Endog de barbenede Smaapiger, der den hele Formiddag havde løbet om med opløftede Skørter og pjasket langs Strandkanten, var blevet trætte og havde sat sig hen i Skyggen under nogle optrukne Baade, hvor de sad med Hænderne i Skødet og saae paa de smaa, pibende Strandterner, der strøg henover Vandfladen og dykkede efter Fisk.

En ældre Herre med høj, graa Hat bag i Nakken, Støvfrakke og en vældig Rejsekikkert hængende foran Maven traadte ud paa Gæstgivergaardens Trappe og indsnuste med en vellystfuld Grimace den »højest interessante« Strandluft, der rigtignok efterhaanden havde faaet en noget lummer Tilsætning af Møddingeuddunstninger og Stank af halvraadne Fisk.

Oppe paa Klitranden sad Fiskerne med deres smaa Piber i Munden og bødede Garn. Enkelte havde allerede ladet Hagen synke ned paa Brysset ogsov; de fleste sad og smaanikkede og kastede af og til et sløvt Blik ud over Havet — dette store, tomme, mælkeblaau Hav, der laa der saa blankt og stille, saa haabløst øde, at man kunde have troet det dødt, dersom man

ikke havde hørt dets tunge, taktfaste Pulsslag
inde under Stranden.

Derude i Nordvest gik en stor Damper med
en tyk, ulden Røg i en milelang Stribe efter
sig.

Det var «*Two brothers*», en engelsk Frat-
damper, der skulde østen om Odden for at
komme sydefter over Kattegat til en af Østersø-
havnene.

Ombord var der stille. Man havde netop fore-
taget en Pejling og følte sig tryg for Kysten.

Rundt om i Forrummet, hvor der var mest
Skygge, laa Matroserne — et irsk, tysk og svensk
Skrabsammen — i røde og tærnede Uldskjorter
ogsov med Næsen i Dækket. Kaptajnen havde
selv Vagten. Han sad inde i sit lille hyggelige
Indelukke oppe paa Kommandobroen, hvorfra
han i al Magelighed kunde iagttagte Skibets
Gang og betragte den solbeskinnede Kyst, de
sejlede forbi.

Han var en lille korthalset Englænder, stop-
pet med Bøf og Porter, og saa rød og skinnen-
de som en Kobberkedel. De mælkehvide Øjne,
der stod ganske stive i Hovedet, udtrykte en
dødlignende Sløvhed. Der rørte sig ikke en
Trækning i hans Ansigt, mens han sad der og
røg sødtlugtende Shag efter den anden Lunch.

Men han var ikke alene. Op ad ham, halvt

paa hans Skød, sad en ung, slank Kvinde og flettede med hvide, vævre Fingre i hans grove Skæg. Ingen af dem talte. Undertiden, naar hun kom til at hoste af den skarpe Damp, som han ganske ugenert pulsede ned over hende, ruskede hun ham spøgende i hans laadne Ørelap. Men ved den mindste utaalmodige Knurren fra den tykke Kødvom, slap hun Øret med en pudsig Forskrækkelse og lagde sig krum som en Kat ind til ham med en indsmigrende Spinden.

Dette var *little Mary*.

Saaledes kaldte hun sig selv herinde i Fortrolighed. Kaptajn Charles — naar han overhovedet nedlod sig til at tale — kaldte hende slet og ret: Mary.

Ude mellem Folkene — hvor hun iøvrig kun sjælden viste sig — eller af Kok og Stewart tiltaltes hun blot med et høfligt »*Miss*«. Og naar hun om Eftermiddagen gik sin daglige Tur op og ned ad Agterdækket — rolig, rank og engelsk korrekt — med Hænderne i Lommerne paa sin tæt tilknappede Jaket, bøjede baade Styrmænd og Matroser høfligt af for hende uden med en Mine at give tilkende, at de meget vel vidste, hvorledes det forholdt sig med hende.

De havde faaet hende ombord for mere end to Maaneder siden i Liverpool, og Kaptajn

Charles havde adskillige Gange slaaet Knoen i Bordet for hende og svoret, at nu vilde han sætte hende af i den første engelske Havn, de løb ind i, og sende hende tilbage til de Elen-dighedens Huler, hvor hun hørte hjemme. Men de sidste Ugers lune Sommervinde og heldige Farter havde gjort ham blød som en Vante. Bestandig havde der været noget bønfaldende i hendes Blik, som han ikke kunde modstaa, og hendes lille Haand havde lagt sig saa blødt om hans Nakke, at han regelmæssigt havde taget Ordet i sig igen og undertiden fornummet noget som et Hjærte røre sig i Fedtet under Vesten. Mary var kun sytten Aar.

Han sad netop nu, mæt og ubevægelig efter Frokosten, og henfaldt i mærkelige Drømmemrier. Han tænkte paa, om han skulde beholde hende Resten af Sommeren . . . maaske Vinteren med . . . maaske ligefrem tilsidst gifte sig med Pigebarnet. Han var bleven saa vant til at have hende omkring sig, at han ligefrem daarligt kunde tænke sig at være hende foruden. Naturligvis vilde hans Kammerater grine ham ud, dersom han gik hen og giftede hende, og hjemme i Grangemouth vilde de jo lave en fæl Opstandelse. Men han kunde jo lade dem grine. Saa længe han var paa Søen, mærkede han det i hvert Fald ikke. Og forresten, — hvad

Marys Fortid angik, saa undskyldtes hun dog virkelig meget af det Hjem, hun var kommen fra. Hendes Fader var en Drivert, der mere end een Gang i Drukkenskab havde slaaet hende halvt fordærvet, og Moderen var en gammel Tøjte, der selv havde lært hende Professionen. Desuden var Mary jo ikke stort andet end et Barn og vidste knap, hvad det var for en Slags Levevej, hun var slaaet ind paa. — —

Som han nu sad i saadanne Tanker, og mens Mary laa med Hovedet paa hans brede Bryst og morede sig med at lade sig vugge op og ned af hans Aandedræt, gav det et Par lette Stød i Skibet, der faa Øjeblikke efter standsede, mens Stempelslagene nede fra Maskinrummet pludselig tog en rasende Fart.

Kaptajn Charles' tunge Krop havde i et Nu væltet Mary tilside; med en dundrende Ed foer han ud af Døren, slog »Stop« til Maskinen og strakte sig ud over Kommandobroens Rækværk. Jo — ganske rigtigt! Skibet stod. Under det klare, glasgrønne Vand blinkede Smaasten og Muslingeskaller frem af den riflede Sandbund, som de ganske blødt var gaaet ind i.

Hans Ansigt, der et Øjeblik havde mistet al sin Farve, blev ganske blodrødt; men da han havde set henad Skibssiden og ment at have Vished for, at der ingen Skade var sket, ud-

slyngede han roligt et »*All right*« ud over Dækket, hvor Mandskabet fra alle Kanter var kommen paa Benene og hældte sig over Rælingen.

»Halv Kraft — bak! — halv Kraft!« kommanderede han derpaa ned til Maskinen. Og idet nu denne igen begyndte at arbejde, gik han et Par Gange hastigt frem og tilbage paa Broen og tog et Par vældige Drag af Shagpiben for helt at komme sig af Forskrækkelsen.

Men Skibet flyttede sig ikke. End ikke, da han havde kommanderet: »Fuld Kraft — bak!« rørte det sig af Pletten. Hvor meget Maskinen end pustede og hvæsede, og hvor sort og vredladden Røgen buldrede ud af Skorstenen, — det tunge Skib laa lige urokkeligt, stønnede blot saa smaat under Anstrengelserne med en klirrende Lyd af Jærn.

Imidlertid var Ulykken bleven bemærket inde paa Stranden af nogle Fiskere, der stod med store Søstøvler midt i Havstokken og trak Vaad — for en Maler. Ihast blev der skikket Bud ind til den indslumrede By for at vække Folk op af Middagssøvnen.

Og nu blev der Liv. Først een for een, siden flokkevis, kom Mændene luntende gennem Klitterne med Latteren klukkende i Maven, og alle de højeste Klittoppe i Nærheden af Byen befolkedes efterhaanden af Kvinder og Børn, der

stod med Hænderne skyggende over Øjnene og stirrede mod Nord. Fra alle Kanter færdes Folk ilsomt over Heden, raabende og pegende til hinanden i Frastand. Strandingskommissæren og Politifuldmægtigen kom agende tilsammen i en Holstenskvogn, og alle de fremmede Tilrejsende — baade Damer og Herrer — havde over Hals og Hoved forladt Gæstgivergaardens Frokostbord for at styrte ud imod »Strandingsstedet«: Manden med den graa Cylinder forud for dem alle, storkende afsted paa sine lange Ben med Servietten i Forvirringen stukket halvt ned i Baglommen.

Inde i Byen var alt i urolig, febrilsk Bevægelse. Man flokkedes udenfor Gadedørene, spurgte og gav Forklaring. Først da det var blevet uomtvistelig godt gjort, at Skibet sad fast — solidt, paalideligt fast — hævedes Beklemmelsen og slog ud i en løssluppen Munthered, der smittede selv Børnene, saa de gav sig til at løbe hurraraabende gennem Gaden. Købmanden hoppede smilende op paa sin Kontorstol og gav Ordre til at hisse det store Brændevinsanker op fra Kælderen. Folk kiggede ind til Naboer og Bekendte, og overalt lugtede der af Kaffe. Om det saa var gamle Folk og Krøbblinge, der næppe kunde gaa, saa rokkede de op paa den nærmeste Klit for at godte sig over

Synet af det store dampende Søuhyre, der laa derude og sled og stønnede for at komme los.

... Udfor Strandingsstedet var den brede Forstrand efterhaanden bleven sort af Menesker; og ude omkring Damperen — der sad paa tredje Revle flere hundrede Favne fra Land — laa en Skare af Baade med Fiskere af det saakaldte Bjærgningslag, der prajede Kaptajnen, hver Gang han viste sig paa Kommando-broen.

Kaptajn Charles lod imidlertid, som om han hverken saae eller hørte dem. Han havde gen-nem sin Styrmand nedlagt Forbud mod, at no-gen fremmed betraadte Skibet, og i det hele halsstarrigt afslaaet ethvert Tilbud om Hjælp. Han havde sat sin egen Storbaad i Vandet og ladet nogle Mand ro to Ankere agterud med stærke Kættinger, der var fastgjorte til Spil-bommen; Maskinmesteren havde faaet Ordre til at sætte Dampen op »lige til den røde Streg« — for los skulde de.

Under alt dette gik han op og ned ad Kom-mandobroen med Hænderne i Pjækkertlom-merne, eller han sad inde i Indelukket og drak ublandet Whisky af et Ølglas. Marys runde Katteøjne fulgte frygtsomt enhver af hans Be-vægelser og Minespillet i hans røde Ansigt. Hun havde et Par Gange prøvet paa at nærme

sig ham, men han havde heftig skubbet hende fra sig med en Knurren.

De to Ankere var omsider bleven kastede, Maskinen begyndte igen at arbejde, Dampspillet hvæsede, Kættingerne strammedes . . . men Skibet flyttede sig ikke en Tomme . . . sank blot endnu lidt dybere ned i Sandet efter hvert frugtesløst Forsøg.

Der var imidlertid stadig kommen flere Folk paa Stranden og flere Baade i Vandet. Helt ude fra Odden og fra et Naboleje i Syd kom Fiskere trækkende med deres Joller langs Kysten. Det var tilsidst en hel Flaade af smaa Fartøjer, der trængte sig om det strandede Skib og skubbede og hagede sig frem mellem hinanden under Mandskabets højrøstede Munterhed. Særligt var man optaget af at gætte paa Ladningen, idet man haabede, at det var en saadan, der kunde skrue Bjærgningslønnen ordentlig i Vejret, f. Eks. Bomuld eller Jærn. Kul var det næppe, siden der ikke straks var gjort Anstalter til at losse.

Noget borte fra de andre laa en seksaarers Baad med Strandingskommissæren. Han var en anselig, sværlemmet Mand, der anstrengte sig for at betragte den hele Scene med overlegen Ligegyldighed. I Virkeligheden var dog ingen mere interesseret i Skibets og Ladnin-

gens Værdi end han, idet han havde et retmæssigt Krav paa for sin blotte Nærværelse at erholde en halv Procent af Bjærgningslønnen.

Toldassistenten — en fed Mand med Guldbriller — nærmede sig i en anden Baad og hilste.

»Hvad mener De, Hr. Konsul!« sagde han og lo inde i et ildrødt Skæg, der formeligt luede i Solen. »At rende ind ved højlys Dag . . . i et saadant Vejr! Det kan man da, ved Gud, kalde en Foræring!«

Strandingskommissæren gjorde en Skulderbevægelse, der kunde udlægges efter Behag.

»Det er nok Jærn, siges der,« vedblev Toldassistenten.

»Aa, Gud veed,« svarede den anden med næsten præstelig Højtidelighed og saae ud for sig. »Han ligner en Kulslæber. Det er en Engelskmand.«

Toldassistenten lo igen.

»En Engelskmand, ja! Og sejg og stædig som en engelsk Bøf! . . . Kan De begribe, Konsul, at han endnu kan bilde sig ind at slippe ud?«

»Aa jo. Maaske vil det virkelig lykkes ham,« svarede Kommissæren med et skuffende Udtryk af kristelig Medfølelse. Kun lige i Mundvigene sporedes et Muskelspil, der røbede hans Sjæls Spænding.

»Undskyld mig, mine Herrer! Er det sandt, hvad der andetsteds er mig berettet, at der er telegraferet efter Bjærgningsdamper?«

Det var Manden med den graa Cylinder. Han havde lejet en Baad med fire interessante gamle Fiskere og sad — skælvende af Sindsbevægelse — ude i Agterstavnens med den udtrukne Kikkert i Haanden.

»Mon det virkelig skulde være Tilfældet?« vedblev han, da der ikke straks blev svaret.
»Der blev sagt, at den efter sikkert Forlydende er i Vente.«

»Ja, vi har den vist om et Øjeblik,« svarede Konsulen og saae ud imod Øst.

Der — drehende søndenfra omkring Odden — kom ogsaa kort efter en lille Damper til-syne. Konsulen gav i det samme sine Folk et Vink, Aarerne kom i Vandet, og efter nogle Minutters Forløb lagde Baaden til ved Siden af det strandede Skib.

Til Styrmanden, som straks viste sig, opgav han, hvem han var, og spurgte, om der forlangtes Hjælp. Kaptajn Charles, der inde fra Lukaf'et paa Kommandobroen havde set den lille Damper stoppe op og lægge sig for Anker et Par Kabellængder borte, lod svare Nej.

»Nej!« gentog han med sammenbidte Tænder og slog Næven i Bordet, da Styrmanden

nølede med at bringe Svaret. Han sad med en Whiskydunk foran sig og havde tømt det tredje Glas.

Konsulen stødte fraborde og roede sporenstreg til Land.

Der gik et Par Timer.

Inde paa Strandbredden blev Menneskemængden stadig forøget, idet nu ogsaa Konerne indfandt sig og bragte Mad og Drikke til Mændene. Man lejrede sig omkring i Sandet; Brændevinsflaskerne gik rundt. Man klinkede og morede sig som ved en Folkefest.

Henimod Solnedgangstid krusesedes Havfladen pludselig, og de Baade, der endnu laa derude omkring Skibet, begyndte at vippe. Der var stadig ingen Skyer paa Himlen; men Solen var bleven saa underlig mat, og yderst ude i Horisonten højnede Havet sig.

Der gik ikke et Kvarter, før Søen blev saa høj, at Baadene maatte søge Land. Ved at stemme Skuldrene mod Rælingen fik man dem skudt op paa Stranden, og Kvinderne søgte efterhaanden Læ under de brede Forstavne.

Nu var Himlen ogsaa ganske overskyet, og Vinden steg i Styrke, saa det saa helt betænkligt ud for Skibet. Det laa midt i den yderste Brænding, med Bredsiden til Søen, der allerede brød stærkt over det. Man kunde fra Stranden

tydeligt se, hvorledes det ene Skumsprøjt efter det andet slog henover Lønningen.

Folk, der var forsynede med Kikkerter, bemærkede pludselig en stor Travlhed ombord. Folkene løb frem og tilbage paa Dækket; en Baad blev sat i Vandet, og man hørte en Ankerkætting ruse ud. Det var tydeligt, at der skulde foretages et sidste, afgørende Forsøg. Mægtige Røgmasser med Bunker af store Gniester væltede ud under den mørke Himmel, og Skruen begyndte at arbejde agter.

Det saae inde fra Land helt uhyggeligt ud. Nogle af Kvinderne begyndte at klage sig. Ellers var der ganske stille paa Stranden nu. Ude i Nordvest gik Solen blodrød ned bag store, opadskydende Skymasser.

Saa standsede igen Maskinen derude. Og efter endnu en lang Tøven, hvorunder alle paa Stranden havde rejst sig, saae man gennem det fremvældende Mørke Nødflaget langsomt blive hejst. Samtidigt lød der et hæst, svagt og langtrukkent Signal fra Dampfløjten.

»Nu græder han«, sagde man og lo.

Distrikts otteaarers Redningsbaad, som imidlertid var bragt tilveje, blev skudt ud i Søen med Strandingskommissæren og Herredsfogdens Fuldmægtig, der skulde henholdsvis ordne og med Lovens Segl bekræfte Bjærgnings-

vilkaarene. Endnu en tredje Herre havde Plads i Baaden, en lille mager Mand i en graa Kavaj og med en sort Handske paa den venstre Haand, hvormed han holdt paa sin Hat. Det var Bjærgningsselskabets Agent, der var bleven sat i Land fra den lille Damper straks efter dennes Ankomst og siden havde opholdt sig paa Stranden.

Blæsten var allerede vokset til en halv Storm; men med taktfaste Aareslag førte det veløvede Mandskab Baaden gennem Bølgerne, og efter en Snes Minutters Forløb blev de tre Herrer sat ombord. Styrmanden tog imod dem og førte dem ned under Dækket og ind i Officersmes-sen. Her sad Kaptajn Charles — stærkt drukken — bag et Bord, hvorover Svinglampen var tændt. Fra den store Blikskærms hvidmalede Inderside kastedes Lyset ned over den polerede Mahogniplade; det øvrige Rum laa i grønligt Halvmørke.

Han modtog de Fremmede uden Hilsen og spurgte kort og godt, »hvad det kostede«.

Bjærgningsselskabets Agent bad om at maatte gøre sig bekendt med Skibspapirerne. Da disse var bragt ham, og han derigennem havde erkyndiget sig om Ladningens Værdi, Skibets Alder, Assurancesummerne etc., svarede han:

»Seks tusind Pund.«

Det gav et Ryk i Kaptajn Charles; det var, som om han med eet blev ædru. Saa gled der et ejendommeligt, stolt Afmagtssmil over hans blaahvide Læber.

»Naa saaledes —« sagde han blot, halvt for sig selv.

Der blev nogle Øjeblikkes Tavshed. Lige bag Kaptajnens Ryg slog Havet uafladeligt ind mod Skibssiden, og Slagene drønede saa hult og uhyggeligt derinde i det trange Rum, at den unge Politifuldmægtig, der endnu var ny i Bestillingen, blev mere og mere bleg og idelig saae mod Udgangen. Ovenover paa Dækket mudrede det med tunge Søstøvler.

»Fire tusind Pund,« sagde endelig Kaptajn Charles.

Agenten gjorde en beklagende Skuldertræknинг.

»Umuligt!«

Strandingskommissären, hvis Hværv det var at staa Kaptajnen bi og værge Rederiets og Assuranceselskabernes Interesser, traadte nu til for at lægge sig mæglende imellem. Men da han vidste, at Bjærgningsselskabet af Princip aldrig slog af paa et en Gang gjort Tilbud, og da det desuden var i hans egen Interesse at holde Bjærgningssummen saa høj som mulig, vendte han sig hurtigt udelukkende mod Kap-

tajnen, idet han med mange deltagende Ord paa taaleligt engelsk søgte at gøre ham indlysende, at der paa Grund af Skibets stadig vanskeligere Stilling næppe var andet at gøre, end at modtage Tilbudet.

Agenten, der ganske bifaldt denne Udtalelse, skulde for sit Vedkommende yderligere tilføje den Bemærkning, at dersom der ikke inden en Time var tilvejebragt en Overenskomst, vilde Bjærgningsdamperen se sig nødsaget til at lette, da den under de forhaandenværende Omstændigheder ikke turde opholde sig her under Kysten Natten over. Endvidere maatte han meddele, at han ikke længere end i ti Minutter betraktede sig som bunden ved det gjorte, sædeles favorable Tilbud.

Kaptajn Charles forholdt sig stadig tavs. Han havde lagt begge sine korte, tykke Arme op paa Bordet og saae fra den ene til den anden af de to Herrer med langsomme, forstaaende Nik. Efter Agentens sidste Ord dirrede hans blege Læber et Øjeblik. Saa vendte han sig om mod Styrmanden, der havde overværet Forhandlingen som hans Vidne, og bad om Skrivemateriale.

To Timer senere var »Two brothers« slæbt af Grunden og befundet sejldygtig. I den mør-

ke, stormfulde Aften, mens der skinnede Lys ud fra de mange Hytter i den lille Klitby, hvor man allerede var begyndt at gøre sig tilgode for den Tredjepart af Bjærgningslønnen, der var Fiskernes lovlige Part, og hvor Købmændenes Boder og Gæstgivergaardens Skænkestuer var stuvende fulde af højrøstede Folk, dampede det fremmede Skib ensomt østen om Odden og videre ud over Havet.

Styrmanden havde Vagten. Kaptajn Charles havde lukket sig inde i sin Kahyt sammen med en ny Dunk Whisky — men uden Mary. Det stakkels Barn sad paa Kanten af sin smalle Køje i sit eget lille Lukaf og stirrede frem for sig i Mørket med sine runde Katteøjne. Hun havde læst sin Skæbne i det rasende Blik, hvormed hendes Herre om Eftermiddagen havde stødt hende fra sig. Hendes Frihed var igen forbi! I den første Havn, Skibet nu kom til, vilde han gøre Alvor af at sende hende tilbage, — hjem igen til Elendigheden, Sulten, Smudset, Faderens Stokkeslag og Moderens Forbandedser.

Eller — — —?

Havet er dybt. Havet er barmhjærtigt. — — Da »Two brothers« den næste Morgen sejlede Sundet ind, var Mary ikke længer ombord.

ANE-METTE

Den Vej, der fra Lillelunde By fører i Vest, bugter sig først paa en Strækning af næsten en Fjerdingmil henover fladt Land med spredtliggende Gaarde og grønne Agre. Derpaa kravler den møjsommelig op ad en knudret og ufrugtbar Højderyd, der temmelig brat hæver sig fra Slettelandet. Først efter flere Svingninger naaer den Bakkedragets højeste og yderste Punkt, hvor en gammel Kampestenskirke ligger ensomt og frit med sin murindhegnede Kirkegaard.

Den ligger oppe paa den nøgne Pynt mellem Rævehuler og Lærkereder og synger daglig sine Morgen- og Aftensange med en klar Røst, der i stille Vejr kan høres inde i Byen. Ved højtidelige Lejligheder, f. Eks. hvergang en af de Lillelunde Folk gør sin sidste, langsommelige Kirkefærd op igennem Hulvejene, falder den ind med stærkere og malmfuldere Stemmer . . . en stor (til 4 Mark og 8 Skilling) for Bønder og

velhavende Haandværkere og en noget mere beskeden (à en Rigsort), til hvilken Husmænd og jordløse Indsiddere ager op til deres Fædre, . . . for nu slet ikke at tale om saadanne fattige Stympere, der ligesom ad en Bagvej listes over i Evigheden uden anden Musik end Præstens Amen og Grusets tre hule Bump paa det tynde Kistelaag.

Selve Kirkegaarden er nøgen og uhyggelig — opreven af Vestenvinden, der uhindret kaster sig ind over Gravene. Men rundt omkring Aasen breder Landet og Fjorden sig i milevid Forening for ens Øjne, og i Vest, hvor Brincken sænker sig stejlt og vildt — svæver Blikket ud over en stor, inddæmmet, nu ganske tilgroet Fjordvig opfyldt med høje Rør og Siv, over hvis bølgende Flade der i det sildige Efteraar lægger sig de vidunderligste Toner af Gult og Rødt og Orange, og hvorfra der navnlig ved Aftenstid, naar Solen gaar ned bag de blaanende Højder i Vest, stiger et næsten øredøvende Spektakel af Fugleskrig, et Virvar af pibende, snadrende, fløjtende og skræppende Stemmer, der som en Helvedes Koncert stiger herop i Højernes paradisiske Fred.

En meget varm Sommerdag sad en midaldrende Kone udenfor Kirkegaardsporten under en Hyldebusk, i hvis tynde Skygge hun havde

søgt Ly for den bagende Sol. Hun var i Sørgehætte og stort Sjal og støttede den noget lange, fremskudte Hage i Hulingen af en knoklet, af Arbejde mishandlet Haand, mens hun — hensunken i Tanker — stirrede ud over Fjorden.

Det var en Kone, der var vel kendt i Egnen, hvor hun almindeligvis gik under det besynderlige Navn: Niels Nilens Brud. Hvorfra hun stammede, hvem hun oprindelig var, og hvad hun egentlig hed, havde man næsten glemt. Thi baade sit Navn og sin Berømmelse skyldte hun udelukkende sin for fire Aar siden afdøde Mand, Niels Nilen, der — endda han blot var en fattig Fjordfisker — havde opnaaet en Navnkundighed, der endnu længe vilde bevare hans Livs Bedrifter mod Forglemmelse.

Til Forklaring heraf vil det være nødvendigt men ingenlunde tilstrækkeligt at oplyse, at Niels Nilen drak; thi denne Egenskab havde han tilfælles med omtrent enhver uberygtet Lillelunder over Konfirmationsalderen. Der maa i hvert Fald tilføjes, at Niels Nilen saa godt som udelukkende levede af Brændevin, ja at hans lille indskrumpede, af Spiritus ligesom forbrændte Legeme tilsidst næppe var modtageligt for almindelig menneskelig Føde, saa det var en sand Ynk at se, med hvilket Besvær han pinte blot den mindste Krumme Brød ned

gennem sit sammensnerpede Svælg. Kommer nu hertil, at han var et kvikt Hoved, i Besiddelse af en slagfærdig Tunge og et uopdrikkeligt Galgenhumor, og at han endnu efter sin Død fejrede en smuk Triumf, idet Distriktslægen yderst forsiktig udskar hans lillebitte, sejge Gummibold af en Mave, hvilken derpaa som en kostelig Skat anbragtes i en Glaskrukke med Spiritus og senere nød den Ære at blive fremvist ved en stor Lægeforsamling i København, hvor den vakte almindelig Beundring, . . . saa kan det umuligt længer forbavse, at han af Lillelunderne dyrkes som en Slags Sognehelgen, en stedlig Heros, hvis Bedrifter endnu samvittighedsfuldt opbevares til beundrende Ihukommelse.

Det var nu virkelig ogsaa imponerende, saadanne Masser af alskens brændbart Stof der daglig kunde løbe igennem ham. Og hvilket Geni han kunde udfolde for at komme i Besiddelse af dem, naar han gik omkring i Gaardene med Fisk, som andre havde fanget! Han havde blandt andet tilegnet sig en uimodstaelig komisk Mine, med hvilken han »fløjtede« sig til den første Snaps, »hanegalede« sig til den anden, »græd« sig til den tredje o. s. v. For en halv Pægl hoppede han Gulvet rundt som en Skade, for en hel spiste han en Lus.

Folk sagde da ogsaa, at »det at give Niels Nilen fuld er lige saa godt som at komme paa Komædie«.

Men paa hans store Dage, naar Drikkelysten var rigtig oppe i ham, blev denne Vej ham alligevel for trang. Da flaaede han den sidste Las af sine Børn og plyndrede Huset der-hjemme indtil Bundbræderne i Sengene. Saadanne Dage saae man ham slingre rundt i Sognets Byer — enten med en gammel Stol, en Kaffekværn, en af Konens Særke, en Stege-pande eller et Par Børnetræsko, hvilke Ting han med megen pudsig Snak og Gestikuleren falbød rundt omkring i Gaardene . . . altid til en og samme Pris af 9 Øre, for hvilken Sum Købmanden nemlig solgte Pæglen i sin Butik.

Naar han saa paa denne Maade havde dre-vet om — undertiden i flere Døgn — og næppe længer kunde støtte paa Benene eller se ud af Øjnene, samlede han sig sluttelig sammen med en Kraftanstregelse, strøg sig med sin underlig lille, visne Haand hen under den store, knoppede og mørkerøde Næse, der sad som et uhyre Jordbær midt i det blaaviolette Ansigt, og sagde hikkende til den hujende Ungdom, der gerne fulgte ham gennem Byerne:

»Nu si'er jeg god Nat, Godtfolk! Nu gaar jeg hjem til min Brud!«

Det var dette stadig tilbagevendende Udbrud, der havde givet hans Kone det Navn, hun endnu bar i Folkemunde. Iøvrigt havde ikke mange den Gang nogen Tanke tilovers for den stakkels Moder, som sad ude paa Marken med fire Børn i en faldefærdig Hytte og kæmpede en stum Kamp for Livet. Hun var fremmed der paa Egnen, og i sin Ærekærhed talte hun aldrig selv til nogen om, hvad hun led.

Men endnu sad der dybe Mærker af disse Aars forsmædelige Elendighed i hendes ejendommeligt langagtige, maskestive Ansigt, hvis Udtryk Sorg og Slid og Sult tidligt havde ældet og sløvet.

Hun sad nu under Hyldebusken i sin fattige Højtidsdragt, og ved Siden af hende sad hendes yngste Barn, en bleg lille Pige paa elleve Aar. Ogsaa hun var pyntet i sin bedste Stads. Paa Hovedet havde hun en altfor lille, gul Straahat med skotske Baand, paa Fødderne et Par altfor store, graa Tøjstøvler, der tydeligt havde tilhørt en eller anden gammel Dame med svære Knyster. Paa hendes Arm hang en Blomsterkrans.

Inde fra Kirkegaarden hørtes Mandsstemmer og Lyden af en Skovl. Den lille Pige lyttede spændt navnlig til denne sidste Lyd og henvendte nu og da sagte et Spørgsmaal til Moderen.

Men Moderen svarede ikke. Hun sad stadig med Haanden under Hagen hensunken i tunge Erindringer . . .

Hun tænkte paa hin mørke, stormfulde Novemberaften for over tyve Aar siden, da hendes Mand havde faaet sit første Deliriumsanfald og var bleven bragt hjem fra Kroen af fire Karle, der næppe kunde holde ham. Den Aften laa der i et Hjørne af den fattige Stue mellem Halm og Pjalter en lille tre-aars Pige med feberblanke Øjne og stred med Vejret. I Løbet af Natten, mens Moderen og nogle Nabober tumlede med det vanvittige Menneske, døde hun stille . . . ingen vidste bestemt naar, — ja ingen ænsede det rigtig i den almindelige Elendighed. Straks den næste Morgen blev det lille Lig bragt ud af Huset for ikke at være iveaujen . . . og ingen tænkte mere derpaa. Først da Mandens værste Rasen var ovre, blev det den stakkels Moder rigtig klart, hvad der var sket. Men selv da — og mange Aar derefter — havde hun været saa fortumlet af Skam, og der havde i hendes bestandig dybere Nød aldrig været levnet hende et Øjebliks Fred til ret at samle Tankerne om sit Tab og begræde det.

Siden havde hun vel undertiden søgt tilbage i sin Erindring for at kalde frem for sig et

Billede af sin Førstefødte. Bestandig følte hun, at hun havde noget at gøre godt overfor dette Barn, ved hvis Dødsseng der ikke var fældet en Taare, og som var kommen i Jorden uden Følge og uden Klokkeringning; men hun kunde egentlig ingenting huske om det.

. . . Der lød en tør Hoste nede fra Bakkehældet. Barnet greb Moderen i Skørtet; og lidt efter fremdukkede en lille, hvidskægget Gammeling med en Pilevaandskube over Nakken og en Stav i Haanden.

Paa gamle Folks Vis gik han og smaasnakkede med sig selv og saae hverken Moder eller Datter, før han befandt sig lige ud for dem. Men da standsede han ogsaa med et Forumdringsraab og bøjede sig smilende frem over Stokken, som han ved sit Legemes Vægt trykkede dybt ned i Vejsandet.

»Ih, nej se dog! . . . Skal man træffe jer her, Elsebeth.«

Den gamle stirrede nysgerrig paa hende med et Par smaa, frittende Øjne.

»Der er da itte saadden . . . hændt no'et . . . hva'?«

»Næ,« svarede hun uden at forandre Stilling.

»Der er itte no'en af jeres, der saadden er gaaet hen og er død, hva'?«

»Næ«, svarede hun igen og tilføjede, da han blev ved at stirre paa hende: »Det er en bitte Pige af vores, der skal graves op i Dag«.

»Naa—aa! Saadan! . . . Ja, se det er jo en Sag for sig. . . . Saa er det kanske Anders Jensens den smaa Kjesten, der skal puttes ner der?«

»Ja. Vi har jo ingen Ret over Graven længer, si'er de«.

»Nej, det er tænkeligt, det . . . Men se, der har vi jo den bitte Lotte. Naa, Goddav, min Pige. Saa du er ogsaa med.«

»Ja, man fik jo ingen Fred for hende, før hun fik Lov at komme herud med vi andre«, svarede Moderen og tog om Barnets Haand, der havde listet sig op paa hendes Skød. »Hun vilde partout se sin bitte Søster, sa'e hun.«

»Ja, det var jo da saa rimmelig. Og her bliver nok ogsaa Stads at se paa idag, . . . jeg mener med Anders Jensens Kjesten. Det er jo en hel Omstændighed med at faa det bitte Pus i Jorden, efter hvad der siges. Ane Klokkers var indenom Døren hos vor Mor iafte, og hun fortalte, at de havde faaet Kokkemadam fra Staden. Mon det dog ogsaa kan ha' sin Rimmelighed?«

»Det kan'et kanske nok.«

»Ja sikker og vis er det, at baade Provsten

og Provstinden er buden til Gildes — og Doktoren med, kan jeg forstaa — for han har da hisset Flaget li' esom de andre. . . . Naa, Anders Jensen har jo Gaverne til'et. Men det er Pinedød itte alle, der kan gi'e deres Børn en saadden Begængelse«.

»Nej«, sagde Elsebeth og saae atter ud over Fjorden.

I det samme blev der kaldt paa hende inde fra Kirkegaarden. Den Gamle bød Farvel. Selv tog hun Barnet ved Haanden og gik ind imellem Gravene.

Hun gik hen til en øde Plads bagved Kirken, hvor to Mænd var beskæftiget med at grave en Grav, idet den ene af dem stod nede i Graven og kastede Gruset op til den anden, der atter skovlede det sammen i høje Bunker langsmed Siderne. Da hun naaede derhen, sad denne sidste paa Hug ved Randen af det næsten færdiggravede Hul og betragtede opmærksomt et stort brunt Dødningehoved, som Manden nede i Graven rakte op imod ham paa sit Skovlblad.

Denne — en brændevinsrød Lillelunder i Niels Nilens Lignelse — raabte helt fornærmet til Elsebeth:

»Hvad er det for noget Narreri? Du vil da